

Werkblad C Les 1

Naam:.....

1. Het ritme wat ik voor ga spelen bestaat uit twee bouwstenen en extra noot. De kwartnoot is de teleenheid. Op de 1e tel kies je een bouwsteen uit ritmebox A 1 t/m 7, op de 2e en 3e tel kies je een bouwsteen uit de variaties van 8, 8a t/m 8h. Schrijf het nummer op de juiste plek.

A

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

8a

8b

8c

8d

8e

8f

8g

8h

3
4

3
4

3
4

3
4

Nu hetzelfde maar met de halve noot als teleenheid.

B

1 =

2 =

3 =

4 =

5 =

6 =

7 =

8 =

8a

8b

8c

8d

8e

8f

8g

8h

3
2

3
2

3
2

3
2

Werkblad C Les 2

Naam:.....

Hulp liedjes bij het horen van intervallen:

Reine prime	geen liedje (dezelfde tonen)
Kleine secunde	“Jaws” muziekje
Grote secunde	Vader Jacob
Kleine tert	Opzij, opzij
Grote tert	Hoedje van papier
Reine kwart	Wilhelmus
Overmatige kwart	“Maria” uit West side story
Reine kwint	Kortjakje
Kleine sext	Conquest of paradise
Grote sext	Berend Botje
Kleine septime	The winner takes it all
Grote septime	geen liedje (wil omhoog oplossen naar oktaaf)

1a. Er worden 5 intervallen voorgespeeld. Je kunt kiezen uit een kleine secunde (k2), een grote secunde (g2), een reine kwint (r5) of een kleine septime (g7).

☐ k2	☐ g2	☐ r5	☐ k7
☐ k2	☐ g2	☐ r5	☐ k7
☐ k2	☐ g2	☐ r5	☐ k7
☐ k2	☐ g2	☐ r5	☐ k7
☐ k2	☐ g2	☐ r5	☐ k7

1b. Weer 5 intervallen. Kies uit een kleine tert (k3), een grote tert (g3), een reine kwart (r4) en een kleine sext (g6).

☐ k3	☐ g3	☐ r4	☐ k6
☐ k3	☐ g3	☐ r4	☐ k6
☐ k3	☐ g3	☐ r4	☐ k6
☐ k3	☐ g3	☐ r4	☐ k6
☐ k3	☐ g3	☐ r4	☐ k6

2. Er worden 5 toonladders gespeeld. Je kunt kiezen uit de oorspronkelijk mineurtoonladder (klinkt 'gewoon' droevig), de harmonisch mineurtoonladder (klinkt een beetje 'oosters'), de zigeuner mineurtoonladder (klinkt heel exotisch) en de melodisch mineurtoonladder (klinkt stijgend anders dan dalend).

☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner

3. In welke volgorde worden de melodieën voorgespeeld? Zet 1, 2 of 3 voor de goede regel.

Dezelfde melodieën in de bassleutel:

Onthoud voor de vaste voortekens van de majeuretoonladders:
Geef De Aap Een Beter Fiet-Cie
Finnen **B**eschrijven **E**stlanders **A**(l)s **D**eskundige **G**eschieds**C**hrijvers

4. Schrijf de volgende toonladders op in hele noten. Zet kruizen en mollen vooraan de notenbalk en toevallige voortekens bij de noten. Teken ook een muzieksleutel.

Fis-oorspronkelijk
mineur

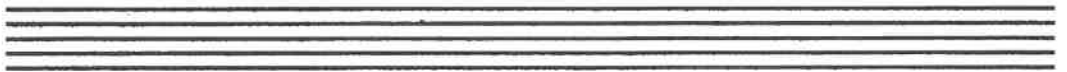
D-zigeuner
mineur

Cis-melodisch
mineur stijgend
en dalend

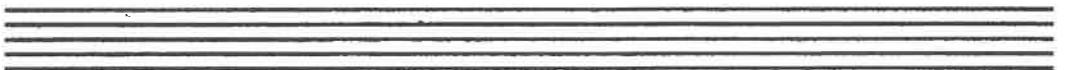
F-harmonisch
mineur

E-majeur

G-chromatisch
stijgend

F-chromatisch
dalend

Werkblad CD Les 3

Naam:.....

Hulpliedjes bij het horen van intervallen:

Reine prime	geen liedje (dezelfde tonen)
Kleine secunde	"Jaws" muziekje
Grote secunde	Vader Jacob
Kleine terts	Opzij, opzij
Grote terts	Hoedje van papier
Reine kwart	Wilhelmus
Overmatige kwart	"Maria" uit West side story
Reine kwint	Kortjakje
Kleine sext	Conquest of paradise
Grote sext	Berend Botje
Kleine septime	The winner takes it all
Grote septime	geen liedje (wil omhoog oplossen naar octaaf)

1a. Er worden 5 intervallen voorgespeeld. Je kunt kiezen uit een reine kwint (r5), een kleine sext (k6), een grote sext (g6), een kleine septime (k7) en een grote septime (g7).

☐ r5	☐ k6	☐ g6	☐ k7	☐ g7
☐ r5	☐ k6	☐ g6	☐ k7	☐ g7
☐ r5	☐ k6	☐ g6	☐ k7	☐ g7
☐ r5	☐ k6	☐ g6	☐ k7	☐ g7
☐ r5	☐ k6	☐ g6	☐ k7	☐ g7

1b. Weer 5 intervallen, nu allemaal! Schrijf op: r1, k2, g2, k3, g3, r4, overmatige kwart (o4), r5, k6, g6, k7, g7 of r8.

.....

2. Er worden 5 toonladders gespeeld. Je kunt kiezen uit de oorspronkelijk mineurtoonladder (klinkt 'gewoon' droevig), de harmonisch mineurtoonladder (klinkt een beetje 'oosters'), de zigeuner mineurtoonladder (klinkt heel exotisch) en de melodisch mineurtoonladder (klinkt stijgend anders dan dalend).

☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner

3. Er worden 5 drieklanken voorgespeeld. Kies uit een grote, kleine, overmatige of verminderde drieklank.

☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd

4. In welke volgorde worden de melodieën voorgespeeld? Zet 1, 2 en 3 voor de goede regel.

Dezelfde melodieën in de bassleutel.

Als je van een interval de onderste toon een octaaf hoger speelt, wordt het interval omgekeerd. Ze vullen elkaar aan tot een octaaf. De omkering van een interval noem je het complementaire interval.

Bij omkering wordt een	prime	een	octaaf
	secunde		septime
	terts		sext
	kwart		kwint
	kwint		kwart
	sext		terts
	septime		secunde
	octaaf		prime.
Bij omkering wordt een	groot	interval	klein
	klein		groot
	overmatig		verminderd
	verminderd		overmatig
Bij omkering blijft een	rein		rein.

5. Schrijf bij de volgende oefeningen het complementaire interval op en benoem beide intervallen (voor de basleutellezers: verander de vioolsleutel in een basleutel). Je mag afkortingen gebruiken.

..... wordt .....

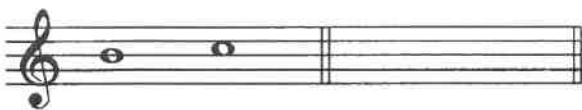
..... wordt .....

..... wordt .....

..... wordt .....

..... wordt .....

6. Bouw op de gegeven grondtoon de gevraagde drieklank. Teken ook een muzieksleutel.

Grote drieklank
op D

Overmatige drieklank
op D

Kleine drieklank
op E

Verminderde drieklank
op E

Werkblad CD Les 4   Naam:.....

1.   Luister naar de volgende fragmenten. In welke vorm zijn onderstaande muziekstukjes geschreven?

- ééndelige liedvorm
- tweedelige liedvorm
- driedelige liedvorm

Dialogue

Clarinet in B $\flat$

Moderato

5

9

13

17   A tempo

21   poco a poco rit.

mf   *p*   *mf*   *p*

p   *pp*   *f*   *mf*   *f*

mf   *f*   *mf*

p   *pp*   *rit.*

p   *mf*   *p*   *mf*

f   *p*   *pp*   *poco a poco rit.*

- ééndelige liedvorm
- tweedelige liedvorm
- driedelige liedvorm

2. Luister naar de volgende muziekfragmenten. Welk tempo past erbij?

1. ☐ Largo	☐ Larghetto
2. ☐ Allegro vivace	☐ Allegro
3. ☐ Lento	☐ Andante

3. Luister naar de volgende muziekfragmenten. Hoeveel tellen zijn er in de maat?

1..... 2.....

4. Zet de maatstrepen erbij:

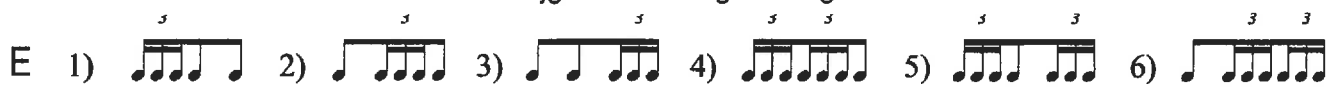
Voor C:

Voor D:

5. Bij een aantal bouwstenen uit D is de achtste noot vervangen door een zestienden triool. Je krijgt dan de volgende figuren:

- D
- 1 =
  - 2 =
  - 3 =
  - 4 =
  - 5 =
  - 6 =
  - 7 =
  - 8 =
  - 9 =

Kies op de eerste helft van de maat een bouwsteen uit D, op de tweede helft van de maat kies je een bouwsteen uit E.

- a.
- b.
- c.
- d.

6. Het ritme wat ik voor ga spelen bestaat uit twee bouwstenen en extra noot. De kwartnoot is de teleenheid. Op de 1e tel kies je een bouwsteen uit ritmebox A 1 t/m 7, op de 2e en 3e tel kies je een bouwsteen uit de variaties van 8, 8a t/m 8h. Schrijf het nummer op de juiste plek.

A

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)

8a

8e

8b

8f

8c

8g

8d

8h

Werkblad C Les 5

Naam:.....

Consonant: Als twee tonen de neiging hebben om met elkaar te versmelten, noem je die consonant.

Dissonant: Als twee tonen niet de neiging hebben te versmelten maar juist botsen tegen elkaar noem je die dissonant.

Het meest consonant zijn de reine intervallen, die noem je volkomen consonant.

Daarna zijn de tertsen en de sexten het meest consonant, ze heten onvolkomen consonant. De andere intervallen zijn dissonant.

Dus:

Volkomen consonant: reine prime, reine kwart, reine kwint en rein octaaf

Onvolkomen consonant: kleine en grote terts, kleine en grote sext

Dissonant: kleine en grote secunde, tritonus (O 4 of V5)
kleine en grote septime

1. Je hoort 8 intervallen harmonisch (dus na elkaar) voorgespeeld. Kruis aan of het consonant of dissonant is.

1 ☐ consonant ☐ dissonant	5 ☐ consonant ☐ dissonant
2 ☐ consonant ☐ dissonant	6 ☐ consonant ☐ dissonant
3 ☐ consonant ☐ dissonant	7 ☐ consonant ☐ dissonant
4 ☐ consonant ☐ dissonant	8 ☐ consonant ☐ dissonant

2. Je hoort 8 intervallen melodisch voorgespeeld. Je kunt kiezen uit r1, k2, g2, k3, g3, r4, o4, r5, k6, g6, k7, g7 en r8.

Hulp liedjes bij het horen van intervallen:

Kleine secunde	"Jaws" muziekje
Grote secunde	Vader Jacob
Kleine terts	Opzij, opzij
Grote terts	Hoedje van papier
Reine kwart	Wilhelmus
Overmatige kwart	"Maria" uit West side story
Reine kwint	Kortjakje
Kleine sext	Conquest of paradise
Grote sext	Berend Botje
Kleine septime	The winner takes it all
Grote septime	geen liedje (wil omhoog oplossen naar octaaf)

.....

.....

3. Er worden 5 drieklanken voorgespeeld. Kies uit een grote, kleine, overmatige of verminderde drieklank.

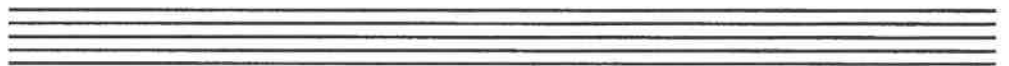
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd
☐ groot	☐ klein	☐ overmatig	☐ verminderd

4. Er worden 5 toonladders gespeeld. Je kunt kiezen uit de oorspronkelijk mineurtoonladder (klinkt 'gewoon' droevig), de harmonisch mineurtoonladder (klinkt een beetje 'oosters'), de zigeuner mineurtoonladder (klinkt heel exotisch) en de melodisch mineurtoonladder (klinkt stijgend anders dan dalend).

☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner
☐ oorspronkelijk	☐ harmonisch	☐ melodisch	☐ zigeuner

5. Schrijf de volgende toonladders op in hele noten. Zet kruizen en mollen vooraan de notenbalk en toevallige voortekens bij de noten. Teken ook een muzieksleutel.

Bes-
chromatisch dalend

B-
harmonisch mineur

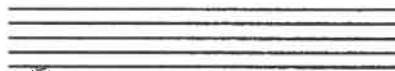

F-
melodisch mineur
(stijgend en dalend)

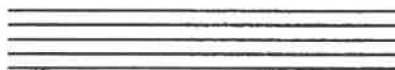

6. Noteer bij de volgende grondtonen de gevraagde drieklank, (melodisch, dus tonen achter elkaar). Schrijf voortekens bij de noten.

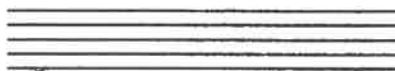
G op grondtoon As

O op grondtoon Es

K op grondtoon Cis

V op grondtoon B

